

Meghalt Erdélyi Jenő

Több mint fél évszázadon, pontosan 56 esztendőn át gyógyította a szegedieket, s nem szegedieket, s az orvos, aki most október 4-én, az élet és halál kerülhetetlen törvényszerűségei szerint örökre lehunyta szemét. Erdélyi Jenő egy kis Bihar megyei faluban, Tenkén született, 1881. november 27-én. Egyetemi tanulmányait 1905-ben Budapesten fejezte be, majd két évig a világhíres bécsi klinikán jeles orvos-tanár, köztük a Nobel-díjas Bárány Róbert mellett tanulmányozta szűkebb szakmáját, az orr, fül és gége gyógyítását. 1907-ben Erdélyi Jenő létesített Szegeden és talán az egész vidéken először ilyen szakrendelést. Messze vidékről jöttek a betegek, és a tanulni vágyó szakorvosok egyaránt életmentő műtéteire, 1941 végén, amikor kényszerűen nyugdíjba ment, egy statisztika majd félmillióra becsülte addigi, 34 évi működésének betegforgalmát. Pedig akkor még korántsem ért véget orvosi pályája. 1944-ben ő is megjárta a szenvedések útját, de túlélte, s a főlsszabadulás után fiatalos lendülettel állt újra régi helyére. Nyolcvanegy éves korában még operált, élete folyamán mintegy negyvenezer mandulaműtétet hajtott végre!

Mintegy félszáz szakközleménye magyar és német nyelven egyaránt szétvitte kutatásainak eredményét a széles orvosi közvéleménybe. Harminc esztendeje egy interjúban azt mondta: „Az orvos nem vár halált. A jutalmát mindig saját lelkében hordozza.” Mégis: azoknak ezrei, akiket ő meggyógyított — nem fogják elfelejteni gyógyító kezét.

P. L.

Írásban, fényképen, plakáton

A KISZ Szeged városi bizottsága és a városi tanács művelődésügyi osztálya az ifjúsági szövetség VIII. kongresszusa tiszteletére irodalmi-, fotó- és plakátpályázatot hirdet.

A pályázat céljait az al-kalomhoz illően határozták meg. Olyan pályamunkákat lehet beküldeni, melyek a művészet nyelvén szólnak a mozgalomról, az elmúlt kongresszus óta eltelt időszak politikai eseményeiről, akciókról, a munkában és a tanulásban elért eredményekről, a fiatalok pihe-néséről és szórakozásáról. Egyszóval minden olyan művel lehet pályázni, amely a fiatalok életét, munkáját, szórakozását ábrázolja és mutatja be.

Minden 30 éven aluli fiatal beküldheti műveit a pályázatra, aki a művészeti ágat nem hivatásszerűen műveli. Minden olyan alkotással lehet nevezni, amely még nem szerepelt pályaműként. A fotókat és a plakátterveket e pályázattal egy időben a KISZ Központi Bizottsága és már szervek által hirdett pályázatokra is be lehet küldeni. A pályamunkákat jelölve kell ellátni. Mellékelni kell egy zárt borítékot, melyben el kell helyezni a KISZ városi bizottsá-

gán, illetve a KISZ-szervezetek titkárságánál igényelhető nevezési lapot. A jelölést a borítékon is fel kell tüntetni. A beküldési határidő: 1971. november 10.

Az irodalom műfajában pályázók beküldhetnek novellát, verset, riportot, és publicisztikát. Irhanak arról, hogy mit mondanának a kongresszuson, ha felszólal-nának. Szerzőként egy prózai írást (baximum 15 gépelt oldal) és legfeljebb három verset lehet beküldeni. A fotópályázatra maximum tíz darab 18x24, vagy 30x40 centiméteres méretű kép küldhető be. A plakáttervezők a plakátkészítés sajátosságai szerint (felhívó, mozgósító jelleg) készíthetnek plakátot 50x70-es méretben, a jelen-tős KISZ-események, akciók propagálására. Egy szerző legfeljebb öt plakátot küldhet be.

Mindhárom kategóriában 1500 forintos első, 1000 forintos második és 700 forintos harmadik díjat ítélt oda a zsűri. A díjazott pályamunkákat (plakát és fotó) a kongresszus tiszteletére rendezett kiállításon bemutatják. A legjobb irodalmi alkotások publikálásáról a KISZ városi bizottsá-ga gondoskodik.

Könnyű épület-szerkezetek

A Mezőgép Tröszt szolnok Mezőgazdasági Gépgyártó és Szolgáltató Vállalatnál, a tröszt ezzel összefüggő, s együttesen 40 millió forintos költséggel megvalósuló programja keretében, megkezd-ték egy új, könnyűszerkezetű épületvázakat készítő üzem építését. A beruházás teljes kivitelezésének határ-

ideje 1972. április 15, de az első termékek már ez év decemberének második felében elkészülnek.

A korszerű, importgépekkel felszerelt üzem teljes elkészülte után évente 350 000 négyzetméter könnyű épületszerkezetet gyárt, csak-nem 130 millió forint értékben.

Egyik olvasónk úgy címezte levelét: „A Délmagyarország panaszládájának”. Mi tagadás, az utóbbi időben szinte csak panaszokat közlünk, mert olvasónk rendszerint olyan bokros ügyeket szeretnének velünk elintéztetni, amit ők maguk nem tudnak keresztül verekedni. Ez érthető is, meg nem is. Érthető, hiszen súlyos van azoknak a szavaknak, ami megjelent lapunkon, s nekünk is van olyan tapasztalatunk, hogy gyorsabb intézkedés követi, viszont — s ezt már számtalan-szor kértük — ne forduljanak olvasónk olyan ügyekkel hozzánk, amiket ők maguk is elintézhetnek. Rengeteg energiát vesz el tőlünk, hogy magánpanaszokkal bíbelődünk, mégha azok súlyosak is egy-egy olvasónk számára, de szeretnénk továbbra is elsősorban olyan kérdésekkel foglalkozni, amelyek mindannyiunk érdekét szolgálják.

Szemét és szemét

Hordozható szemétyűjtőket helyeztek el a villamosmegállókhoz, ami valóban nagyon helyes, örömmel szolgát, az viszont szomorú, hogy több helyen nem ürtik elég gyakran, így aztán a megtelt szemétláda mellett ott diszeleg az elhagyott nagy halom villamos-jegy — írja Kovács Mihály (Dalos utca 8.) olvasónk. Leírja, hogy a 4-es villamos végállomásánál, Fodortelepen állandóan szemét van. Csatlakozunk olvasónkhoz: hiszen nézzük csak meg, hogy a város szívében, a Vörösmarty utcai villamosvégállomásnál is állandóan bokáig járunk a szemétben!

Egy másik olvasónk, Fejős Gézáne (Kossuth Lajos sugárút 23.), viszont arról panaszokodik, hogy lakóházukban csak akkor van rend és tisztaság, ha maguk a lakók takarítanak, ugyanis

idős, beteg házfelügyelő van. Ők megértik, hogy állapota miatt nem tudja ellátni a feladatát, azt viszont már nem tartják helyesnek, hogy emiatt húsz lakó ilyen türelmetlenül piszkos körülmények között éljen.

Ugyancsak a házfelügyelő-re panaszokodik Marácz István (Püspök utca 9.), mégpedig azért, mert nem ügyel a ház rendjére. Napirenden vannak az éjszakai botrányok és senki nem szerez érvényt a mindenkire kötelező házirendnek. Már többször felszólaltak ez ügyben a házkezelőségen, de ugyan-úgy nem történt semmi intézkedés, mint amikor megírták, hogy a nagykapu rossz, és javíttatását kéri. A Délmagyarország Napi Kislekikónában olvasta a házfelügyelő feladatáról szóló írást. Vajon az IKV-nál is olvasták?

Üzenetek

Szabó Julianna: verseit valamelyik irodalmi folyóirat szerkesztőségének küldte el. Szegeden a Tiszatáj szerkesztőségét találja meg (a Sajtóházban). Maurits Lászlóné (Kossuth Lajos sugárút 19.): panaszt továbbítottuk az ingatlankezelő vállalatához, ahonnan bizonyára nemcsak választ, de ügyében intézkedést is kap. A Partizán utca 3. sz. ház lakói: panaszukat továbbítottuk a vízműveknek, intézkedésre ők illetékesek. Révész Imre (Sirály utca 15.): megértjük nehéz helyzetét, azonban nem tudunk

segítségére lenni abban, hogy kisgyermekét felvegyék a bölcsődébe. Sajnos, nagyon sok kisgyerek kimaradt az óvodákból, bölcsődékből. A Boker utca 16. számú ház lakóinak: kérjük panaszukat forduljanak a DÉGÁZ igazgatójához. Mágócsi János (Mérey u.): sajnos nem Ön az egyetlen, akit a divafos tiki-taki játék zavar, csak abban bízhatunk, hogy kimegy majd a divatból... Maróti Antalné (Partizán u. 16.): levelét továbbítottuk az illetékeseknek, sajnos mi közvetlen segítséget nyújtani nem tudunk.

Ötvenéves az egyetem

Hozzájárulni a szintézisekhez

Beszélgetés Hajdú Péterrel, a finnugor tanszék vezető professzorával

Amióta Szegeden egyetem működik, mindig foglalkoztak itt finnugorisztikával, ha nem is kifejezetten tanszék formájában. Az elődök, Mészöly Gedeon és mások, elsősorban magyar nyelvészeknek számítottak, a hivatásos finnugor nyelvészek azonban valamennyi finnugor nyelvet szemmel kell tartania. 1959-ben került Szegedre Hajdú Péter, aki hamarosan hozzáállott a tanszék szervezéséhez. Egy esztendővel később segítő-társat kapott Mikola Tibor személyében — s 12 esztendő alatt a tanszék felzárkózott egyetemi partnereihez, nemzetközi kapcsolatokat épített ki, könyvtárat szervezett, mely ma már nemcsak az oktatás, de a tudományos kutatás igényeinek is megfelel. A finnugorisztika nemzeti tudományunk ugyan, a kutatás lehetőségei azonban inkább nemzetkö-ziek, a szakirodalom java orosz és német nyelven íródott, utóbb angolul, s a hagyományos centrumokon, a Szovjetunió és Skandinávia-n kívül ma már egyre kiterjedtebben művelik Ausztriában, Franciaországban, a két német államban, Hollandiában, de az USA-ban, sőt a távoli Japánban is.

Az Ady téri egyetemi épület Auditórium Maximumának szomszédságában, a második emeleti folyosón csupán néhány négyzetméterre tart igényt a finnugor tanszék. Valahogy az itteni vizsgák sem olyan viharosak mint egy emelettel föntebb, a történezséknél.

— Négy oktatónk, két

akadémiai státuszú kutatónk van, vagyis nem egy nagy tanszék, s oktatási feladataink sem kibírhatatlanok — fogad mosolyogva Hajdú Péter professzor, az Akadémia levelező tagja, a tanszék vezetője. — A magyar szakosoknak viszonylag kevés órát adunk, ám minimális számban nem tanárszakos szakemberek, finnugor nyelvészeket is képezünk, akik egyetemre, főiskolára, könyvtárba kerülhetnek, sőt elméletileg az Akadémia nyelvtudományi intézetébe. Persze ezt a speciális szakterületet a körülményesebb elhelyezkedési lehetőségek, a fokozatos feltöltés miatt utóbb harmadik szakként javasoljuk az érdeklődőknek, hogy maradjon kétszakos tanári diplomájuk is. Saját beszerzésű könyvtári állományunkat egy hagyaték megvásárlásával alapoztuk meg, majd célzatosan bővítettük a finnugorral kapcsolatos nyelvek irodalmával és más határterületekkel, a finnugor népek történetével, régészetiével, néprajzával stb. Az osztatlan filológia pozíciójából oldalpillantásokat végzünk a nyelvészetben, munkatársaink egyebek között foglalkoznak a finnugor irodalmakkal, az áltáji nyelvekkel.

Az egyetemen tanítják a finn nyelvet, amiből mégsem következik, hogy a ma-

gyar szakos hallgatók meg is tanulnak finnül. Az oktatás célja, hogy a magyarul rokon nyelv strukturáját bemutassák a hallgatóknak, s így fogalmuk legyen más finnugor nyelv szerkezetéről.

— Az oktatómunka mellett milyen tudományos tevékenységet végez a tanszék?

— Hazánkban és világszerte úgy száz éve folynak finnugor kutatások, elérkezett tehát az idő a különböző szintézisekhez. Ezen összefoglalások egyes kötetelhez akarunk hozzájárulni. Mikola Tibor docens például a szamojéd-urali hangtörténetet írja, s közösen állítjuk össze a szamojéd szó-készlet jegyzékét, hogy ki-egészítsük az urali etimológiai szótár anyagát. Új munkatársunk, Róna-Tas András ennek a szótárnak altajisz-tikai vonatkozásait dolgozza ki, távolabbi tervünk pedig a szamojéd nyelvek történeti nyelviana. Aztán foglalkozunk a finnugor nyelveken túl az észak-urázsiai nyelvek kapcsolataival is. Eddigi vizsgálatok szerint az egymás melletti nyelvek akarva-akaratlanul hatnak egymásra: a tétel így persze közhelynek számít, ha csupán a hangtanra hivatkozunk. Am ez az úgynevezett affinizálódás nemcsak a hangtanban, de a nyelvszerkezetben is fellelhető. Apró részleteken, azonos szerkesztési módokon, kategóriákon, gyakran materiálisan egyező eszközökön keresztül mutat-ható ki. Ugyanakkor az évszázadok óta szomszédságban élő nyelvekről kiderül, különböző eredetük ellenére is kapcsolataik alakulhattak ki. Ezek érdekes általános nyelvészeti problémákat is jelentenek.

A József Attila Tudományegyetem finnugor nyelvészeti tanszéke alapkutatással foglalkozik, közvetlen népgazdasági haszna tehát valószínűleg nem mérhető. Eredményei a társadalmi tudat fejlődésében csapadéknak le, kutatásaik, publikációik a nemzetközileg is elismert, jónévv magyar tudományos élet szinten tartásához, fejlődéséhez járulnak hozzá.

N. I.

Az elhagyott pad

Áthelyezték a villamosmegállót a Kossuth Lajos sugárút 72/B számú ház e-le — azonban nem gondoskodtak róla, hogy a várakozóknak padot tegyenek oda. A villamosmegálló átkerült, a pad a régi megállónál maradt. Sok idős és beteg ember számára pedig szükséges lenne, ezért kéri hát, hogy helyezték át a padot is — írja Halász Etelka (Szi-várvány utca 10/A).

Igen is, meg nem is

Nem mindenben értünk egyet Tóth Mihály (Kossuth Lajos sugárút 16.) olvasónk panaszával. Leírja ugyanis, hogy a KPM autós tanintézetének aajtájára kírták, hogy mikor szünetel az ügyintézés (ezt különben a Délmagyarországban egy hirdetésben is közölték, nehogy hiába fáradjanak az ügyfelek). Olvasónk azt írja, hogy jól néznénk ki, ha másutt is csak úgy szünetelne az ügyfélfogadás. Pedig másutt is szünetel időnként! Mert jól néznénk ki, mégpedig akkor, ha a tanácsnál például csak „ogadnak az ügyfeleket, s azok mennének reggeltől estig szakadatlan, s az ott dolgozóknak éppen arra nem jutna ideje, hogy el is intézzék, ne pedig csak meghallgassák a panaszokat, beadványokat. Valamikor a KPM-nél is el kell intézni az adminisztrációs dolgokat. — Abban viszont már olvasónknak van igaza, hogy helytelen, amit csináltak, ugyanis berendelték vizsgá-ra, majd pedig kijelentették, hogy nincs vizsgáztató teszt-lap, emiatt a vizsga elmarad. Ez bizony idő- és pénz-rablás a vizsgára jelentkezőktől!

Tanácskozás a főiskolán

A politikai gazdaságtan oktatásáról

Ma délelőtt 11 órai kezdettel a szegedi Tanárképző Főiskola tanácstermében Hegedűs András főigazgató és Fehér István tanszék-vezető főiskolai tanár nyitja meg azt a kétnapos tanácskozást, ahol a szegedi Tanárképző Főiskola, valamint a társintézményeinek politikai gazdaságtan oktatói vitatják meg a politikai gazdaságtan oktatás korszerűsítésének lehetőségeit. A tanácskozáson két alap-

referátum hangzik el a politikai gazdaságtan témaköréből, az egyik a speciál-kollégiumi rendszer bevezetésének előkészületeivel, a másik a tanulócsoporthoz oktatás tapasztalataival foglalkozik. A referátumokat vita követi, melyen résztvesz egyebek között Király József, a Művelődésügyi Minisztérium főosztályvezető helyettese és Mihály Ottó, a felsőoktatási pedagógiai kutatóközpont munkatársa is.

Megtalálták az anyát

Lapunk tegnapi számában A talált baba címmel foglalkoztunk egy alig néhánynapos kisgyermek sorsával, akit szülőanyja a gyermekgyógyászati klinika ambulanciáján, egy asztalon „felejtett”. A járási és városi rendőrkapitányság már az elmúlt napokban foglalkozott az ügy-gyel, tegnap, a cikk megjelenését követően — a különböző egészségügyi intézmények segítségét is felhasználva — sikerült felkutatniuk a gyermek anyját. A további eljárás folyamatban van.

Teherautók a járdán

Sokszor úgy járunk, mint az egyszerű szegényember: szeretné olcsón megoldani a dolgokat és éppen az kerül sokba. Arról ír Oláh Istvánné (Rózsa Ferenc sugárút 41.) olvasónk, hogy a már évek óta munka alatt álló Rózsa Ferenc sugárúton felesületesen temették be a csatorna- és gázcső lefektetése után a gödröket, s emiatt az azon járó nehéz járművek a vízműtársaság tulajdonában levő vízvezeték-eket megrongálták. Az elszakadt vezetékekből folyik a víz az utcára, a lakásokban pedig nincs víz. Annyira megrongálódott az úttest, hogy a teherautók kénytelenek a gyalogjárón közlekedni, viszont hol járjanak akkor a gyalogosok? Vagyis — mint az egyszerű szegényember — mire telik majd az úttest megjavítására, tönkretesszük a gyalogjárót is! Vajon miért nem intézkedik a tanács, hogy azok a cégek, amelyek elvállalták a szennyvízcsatorna vagy gázcső lefektetését, szakszerűen tegyék rendbe maguk után az utakat és járdákat?